

I ”Katekismus Updated” lyder det i dag:

Ær din far og din mor. Det vil sige: Vi skal frygte og elske Gud, så vi ikke ser ned på vores forældre eller mennesker, der har lovlig myndighed over os. I stedet skal vi elske, respektere og adlyde dem.

Med dette bud bevæger vi os nu ind på et nyt område mht. Guds åbenbarede vilje og krav. Fra budene, der angik vort forhold til Gud personligt – de tre første – går Herren nu over til i de følgende syv at tale om vort forhold til hinanden!

For se, at elske Gud over alle ting og vor næste som os selv, derpå hviler jo, som Jesus har sagt det, hele loven og profeterne. Her er al velsignelse til at være en sand kristen samfundsborger – et godt kristent liv.

Men af alle budene om kærlighed til næsten er dette fjerde bud, som angår vore pligter mod vore forældre, sat øverst! – højere. Og det skyldes, at vore forældre ifølge Guds egen vilje og anordning er hans talsmænd og stedfortræder på jorden ... *gennem hvilke*, skriver Rosenius, *han vil tale til os, have myndighed over os og lade sine velgerninger tilflyde os. Derfor er det også, han byder os ikke blot at elske vore forældre – noget vi skylder enhver – men endogså at ære dem.*

Det er rammen, hvor der er orden i tingene, og hvor hans kærlighed råder.

Men, kære venner, det kommer ikke at sig selv her i syndefaldets verden! Nej, djævelen gør alt, hvad han kan for at stå Gud imod – og han har en medspiller i hver eneste en af os. Det er derfor, Gud har givet os det fjerde bud, for at det hele ikke skal falde fra hinanden.
Og det er kun godt sådan.

For det er ikke givet for at gøre livet besværligt for os, eller for at spærre os inde i et familiemønster, der dræber al fremdrift. Det er for livets skyld ... *for at du må få et langt liv på den jord, Herren din Gud vil give dig!* – står der i forlængelse af det fjerde bud i 2.Mosebog – jf. Ef.6, vi læste til indledning.

Der er altså en velsignelse knyttet til, at generationerne har det godt med hinanden og giver hinanden den plads, Gud har bestemt. Dét er et rigt samfund.

Hvorimod et samfund går i opløsning, hvis forældremyndigheden brydes ned, og børn lever i ulydighed og åbent oprør og foragt overfor de ældre.

Bemærk med alvor, hvad der står i 2.Tim.3,2 om kendetegnene på de sidste tider – her nævnes netop ulydighed mod forældre!

Det er også derfor, vi i dag taler om **politikerlede** og **autoritetskrise**. Vi bryder os ikke om dette med at give ære. Det er jo næsten kun Hells Angels, der taler om ære i dag ... eller i fodboldklubberne! Det ord er næsten gået ud af vor tid.

Nu skal jeg ikke be- eller afkræfte ordet politikerlede – om det er berettiget eller ej. Dog hænger politikerleden sammen med autoritetskrisen – og omfatter os alle.

Kan vi derfor lære noget af det fjerde bud i dag med Luthers forklaringer? Det tror jeg bestemt, vi kan!

Vi skal nemlig igen lære, hvad det vil sige at ære – eller med Luthers egne ord: *erkende og anerkende den skjulte majestæt, der står bag enhver, der udøver myndighed, Guds majestæt.* (Store Katekismus)

Det slog mig ellers i min forberedelse, at her måtte der da være undtagelser. For der er da forældre, der er langt uden for pædagogisk rækkevidde, ikke sandt?!!! Der er da forældre, som jeg er nød til at ryste af mig! (mere om det lidt senere).

Her til indledning vil jeg bare sige: *det er Gud, jeg lyder, når jeg ærer min far og min mor; ja, når jeg anerkender den skjulte majestæt, der står bag enhver myndighed her på jord!*

Men det begynder i hjemmet! Derfor siger Luther så fantastisk i sin store katekismus – citeret også på arket i dag:

”Derfor skal man indprente ungdommen, at den skal anse forældrene for at stå i Guds sted og tænke på, at hvis de også er ringe, fattige, skrøbelige og sære, er de dog fader og moder, som er givet os af Gud. For deres livsførelses eller manglers skyld skal de ikke berøves æren. De skal nemlig ikke betragtes ud fra, hvordan de er, men ud fra Guds vilje, der har forordnet det således. Ellers er vi ganske vist i Guds øjne alle lige, men mellem os indbyrdes er en sådan ulighed og af Gud fastsat forskel nødvendig...”

Hvad vil det betyde helt konkret? At ære min far og mor betyder, at jeg respekterer den plads og de opgaver, Gud har givet dem i mit liv! Jo, for da jeg var barn, satte de rammerne op for en tryk barndom med omsorg og mad, med vejledning og opdragelse, så jeg lærte, hvordan jeg skulle leve som menneske og sammen med mennesker.

De gjorde det på Guds vegne og med mandat fra ham. Som Luther siger det, må jeg anse mine forældre for at være i Guds sted...

Det synes jeg godt nok er stærke ord fra Luthers mund ... også når vi kender til problemer i hjemmene – ja, til tider til vold og tyranni.

Jeg håber, vi som mor og far også hører ordene – at vi nemlig agerer på Guds vegne, når vi står overfor vore børn.

Vel kommer der en dag, hvor mine forældre ikke bestemmer over mig mere! Og står du for at skulle vies, så husk lige, at du er nød at efterlade din mor og din far ved kirkedøren, når du kører fra brylluppet. Og skulle du have glemt det, kære mand, kære hustru, så hold ind på vej fra kirken i dag, og sæt dine forældre af – det gælder også for enlige!

Men når det er sagt, så skal jeg dog stadig ære min far og min mor – ikke altid gøre, hvad de siger, og bøje mig for deres holdninger og til tider tåbeligheder ... men ære og respektere dem – ja, at jeg ikke ringeagter dem, som Gud siger i 5.Mos.27,16 – at jeg ”i alle forhold anser dem for herlige og kostbare, som den største skat på jorden,” skriver Luther. (Store Katekismus)

Vel er ”de gamle” ikke altid særlig elskværdige – vel kan forældre tage fejl og handle forkert overfor deres børn! Husk på: de er jo også syndere, nøjagtigt som du og jeg er. Det er bare ikke det, det handler om! Som netop Luther her siger på arket: *De skal ikke betragtes ud fra, hvordan de er, men ud fra Guds vilje, der har forordnet det således ...* DERFOR skal vi regne dem for højt og næst efter Gud anse dem for de øverste.

Måske kunne du en aften skrive alle de gode ting ned, som dine forældre har gjort eller gør for dig. Så kunne du en gang om ugen eller måske bare hver 14. dag nævne en af tingene fra listen for din far og mor. Hvad mon de vil sige til det?

Hvis du har mod til det, kunne du måske også lave en liste med alle de dårlige ting, som dine forældre har gjort eller gør. Og så kunne du måske nævne en af de dårlige ting for dem lige efter, du har nævnt en af de gode ting. Hvis så din mor og far siger undskyld, så skal du også tilgive dem. Det er én måde at ære dem på – om du er barn eller voksen!

Som Sirak siger i sin bog: *Ær far og mor med gerninger, med ord og med tålmodighed!*

Det er gode ord – for vel trænges der tit til tålmodighed, når vi synes, far og mor er blevet total forældede – eller når deres åndsevner sløves, og de bliver som børn på ny, og dermed vanskelig at omgås, måske svære at gøre tilpas. Må vi da med tålmodighed nægte vor egen større indsigt, så vi stadigvæk kan ære far og mor.

Følg derfor Guds rene ord i dag – og ikke djævelens løgnagtighed med denne autoritetskrise og oprør mod alt, også i hjemmet. For da vil du selv som forældre lægge mere glæde, kærlighed, venskab og enighed ind i dit hjem – og børnene vil vinde hele forældrenes kærlighed.

Jesus siger sådan i dagens evangelium: ”Gud har sagt: ›Ær din far og din mor!‹ og: ›Den, der forbander sin far eller sin mor, skal lide døden.‹⁵ Men I siger: Hvis nogen siger til sin far eller sin mor: Det, du skulle have haft som hjælp af mig, skal være tempelgave!⁶ så behøver han ikke at ære sin far.”

Her var altså nogen, der mente, at det var bedre med udsmykning og vedligeholdelse af templet i Jerusalem, end daglig brød til far og mor. *Men det er hykleri*, siger Jesus – som viser, at I kun har Guds lov i munden og i virkeligheden ikke har forstået en tøddel af, hvad det hele handler om!

Jeg vil vove den påstand, at politikerlede og autoritetskrise kan modarbejdes ved at sørge godt for vore forældre!!! Lad os derfor som kristne samfundsborgere arbejde på og minde de ansvarlige politikere om at give de ældre en alderdom i værdighed og trygge rammer – og jeg gi´ mine forældre deres faste plads i mit liv, i mine tanker – og i min ugeplan!

Lad os derfor vise respekt og ære for det grå hår – ikke at forveksle med det grå guld, som erhvervslivet taler om. Ikke at de ældre skal bestemme alt i vort samfund og i vor menighed – ud fra devisen: *Sådan har vi nu altid gjort!* Men at vi som yngre ære og respekterer de ældres meninger og holdninger – at vi som børn ære og respekterer ”de gamle” derhjemme – og at de ældre anerkender og giver plads for de unge.

Vel er der en generationskløft i alle sammenhænge, som vi må tage alvorligt. Men kunne vi leve efter 1.Tim.5,1: *Du må ikke tale hårdt til en gammel mand, ham skal du formane som en far ...* - eller 3.Mos.19,32: *Rejs dig for de grå hår, vis ærbødighed mod de gamle. Du skal frygte din Gud. Jeg er Herren!* – da vil det gå os godt! Da vil de unge få lov at bruge deres kræfter og initiativ – og de ældre få lov at supplere med erfaring og omsorg.

For der er en forjættelse knyttet til det fjerde bud – nemlig: **for at** *du må få et langt liv på den jord, Herren din Gud vil give dig.*

Altså ikke noget med salighed i himlen eller frelse at gøre! Men noget med at det må gå dig godt her på jorden – at du må være et lykkeligt menneske på jorden – leve et trygt, godt og velsignet liv.

(Ja, selv for den, der ikke tror på Kristus og får sin sjæl frelst!)

Tag den velsignelse til dig i tide – for som Rosenius siger: *Mange får ikke øjnene op for dette buds betydning, før de selv som far eller mor er begyndt at høste bitre frugter af deres egne barndoms- og ungdomssynder. Eller når det hjerte, som følte med den ømmeste kærlighed for dem, er hørt op med at slå – når far og mor ikke mere er i live, ikke mere kan svare på deres bøn om tilgivelse ...*

Lev derfor godt sammen som barn og forældre – som voksen barn med ældre forældre – tal godt sammen og lyt til hinanden – lær hinanden at kende – ha´ et godt åndeligt fællesskab med hinanden – ja, kom til gudstjenester og møder og bed sammen og oplev den velsignelse det kan udrette i en familie.

Nu vil jeg let og elegant springe over myndighedernes plads her, som Efeserbrevet netop også taler om – og kort afslutte med forældres ansvar og embede. Det må være på sin plads ... om vi dog må undgå at tænke, som jeg nævnte i begyndelsen: at der må da være en grænse – der må da være forældre, der er undtaget det her, fordi de er så umulige.

Vel står det ikke direkte i det fjerde bud, men Gud vil havde det med, siger Luther: *For han vil ikke have slyngler eller tyranner i dette embede og styrelse. Æren, det vil sige magten og retten til at styre, giver han dem ikke, for at de skal lade sig tilbede, men for at de skal tænke på, at de selv skylder Gud lydighed, og frem for alt tage deres embede på sig med iver og troskab, så at de ikke blot føder og legemligt forsørger ... men især opdrager dem til at prise og ære Gud. Tro derfor ikke, at du kan handle, som det passer dig selv, men du skal gøre, hvad Gud alvorligt har befaleet og pålagt dig, og over for ham skal du aflægge regnskab.*

Det er jo derfor, Paulus i Efeserbrevet taler om, at en far ikke må gøre sit barn vred – og en arbejdsgiver må huske, at han selv har en herre i himlen – at myndigheder skal huske, hvorfra de har myndigheden – *så det fælles liv kan blomstre – så Guds vilje kan ske og hans velsignelse kan være over os.*

Læs også i bibelen om menighedens ledelse i den sammenhæng.

Også derfor beder vi for vore myndigheder i kirkebønnen, for vore hjem (både de enliges og ægtefolks), for vore børn og unge.

Vær du også tro i denne forbønnens tjeneste!

For det stemmer overens med Jesu ord i Luk.18: *Skulle Gud ikke skaffe sine udvalgte deres ret, når de råber til ham dag og nat? Lader han dem vente? (v.7)*

Det er den Gud, der vil, at alle mennesker skal frelses og komme til erkendelse af sandheden – også omkring det fjerde bud – med dens forjættelse.

Hvil i det – lev efter det med den daglige bøn: **Herre, hjælp mig at holde dine bud** – da vil du høste Guds velsignelse i dit hjem og i dit liv.

Amen.